

Prof. dr. A.A. Kaptein is emeritus hoogleraar Medische psychologie. In deze reeks interviewt hij kankerpatiënten over hun ziekte, behandeling en de reacties van hun omgeving.

Erger dan kanker: de aanslag

Bij mevr. W. (59 jaar) werd in 2017 borstkanker geconstateerd, die terugkeerde ondanks een amputatie. Maar de grootste klap was een aanslag op het leven van haar echtgenoot – zinloos geweld – die hij nauwelijks overleefde.

'In 2017 is bij mij de kanker ontdekt, in de mammabus. Op dat moment zag ik kanker overleven als project. "Dat pakken we even aan, mij krijgen ze niet klein. Hup, amputatie, eraf met die handel." Ik heb een amputatie, reconstructie en chemotherapie met icecap gehad. Daar heb ik bewust voor gekozen want ik wilde mijn identiteit met donkere haren behouden. De borst is afgezet, dat boeide mij niet, maar ik wilde wel mijzelf blijven. Ik heb die keuze gemaakt voor amputatie, omdat ze zeiden: meeste kans op genezing.^{1,3}

'Ik merkte dat de zaak van mijn man en mij steeds meer een belemmering werd. Op mijn 17e ben ik in de winkel gaan werken en bij de diagnose was ik 56. Ik kon niets meer op de automatische piloot doen, terwijl ik zo controlegericht was. Ik merkte dat ik steeds meer moest loslaten. Winkel verkocht, camper gekocht en we gingen reizen. Eén keer mee weggegaan en toen kreeg ik de diagnose: de kanker was terug. Er waren uitzaaiingen.

'De tijd die ik nog heb, kan ik verpesten of ik maak er nog wat van, waardoor het voor anderen ook makkelijker is. Kanker heb je niet alleen, je hebt het samen met familie en vrienden. Twee weken na de diagnose "ongeneeslijk ziek" dacht ik: "Klaar, hier wordt niet meer over getut, het is zo, pak je leven weer op." Hoe lang die tunnel ook is – misschien drie, vijf of tien jaar – je kunt niet steeds in het donker blijven zitten. Toen ben ik de lichtslingers gaan ophangen. Het einde van de tunnel ziet iedereen, maar de een loopt in het donker en ik probeer lichtslingers op te hangen.²

'Ik kan oude dingen wegdoen zodat het huis straks netjes is. Foto's van opa's en oma's weg, dan kan ik een stukje afsluiten. We zijn in dit nieuwe huis komen wonen, het is aangepast met extra brede deuren en we hebben een lift. Het is klaar en het

beeld: privé-archief

'Deze etalagepop heb ik beschilderd om te laten zien dat je met littekens en al ook vrouwelijk kunt zijn.'

is goed. Hier kan ik met een rolstoel leven als ik zieker word. We hebben een dakterras en we zitten tussen de mensen die ik allemaal ken hier.

'Die etalagepop heb ik gemaakt toen ik dacht dat ik genezen was. Het is een pop van de zaak, die ik als menselijk lichaam heb beschilderd, met het teken van Pink Ribbon op de borst. Om te laten zien dat je dan ook vrouwelijk kunt zijn, met littekens en al. Dat is eigenlijk de manier waarop ik erin sta: maak wat van je leven, je hebt geen andere keuze. Ik leef met kanker, niet: ik heb kanker en ga dood.

'Ik huil op momenten in bad of als ik mijn schoenen van vroeger wegdoe. Die schoenen zijn mijn identiteit. Ik liep altijd op hoge hakken en puntschoenen, die schoenen ben ik en die kan ik nu niet meer aan. Dus ik duw ze in een doos en die doos is een deel van mezelf, wat voor anderen heel vreemd klinkt. Je levert elke keer een stukje in, maar je krijgt er ook mooie momenten voor terug.

'Medeleven is fijn, medelijden niet. Ik wil geven en ben positief daarin. Ik wil dat mensen niet iedere keer meer zeggen: "Je bent zo knap",

want ik doe het anders dan iemand anders. Ik ben blij als vriendinnen zeggen: "Ik heb niet het idee bij een kankerpatiënt op visite te zijn." Ik ben Renée en ik ben niet veranderd. De aanslag op mijn man veranderde alles. Dat beïnvloedde onze houding in het leven: het leven accepteren, binnen een seconde kan je leven voorgoed veranderen. Als je erkent dat die oude situatie er niet meer is, pas dan kun je loslaten. Het wordt nooit meer zoals vroeger.

'Je moet niet strijden tegen iets waar je niet van kunt winnen. De kanker zal ik niet overwinnen, die gaat niet meer weg, ik ben tenslotte ongeneeslijk ziek. Dat wil niet zeggen dat ik mijn gewonnen geef. Ik vecht niet tegen de kanker, het hoort bij mij. Ik ben een winnaar.'

Mevr. W.'s reactie op oncologische revalidatie is te zien op zuyderland.nl/videobank/revalidatie-videos.